

Ontdek méér klassiek op orkest.nl

Chopins Pianoconcert nr. 2 en Mozarts Symfonie nr. 40

Geniet van levende legende Ivo Pogorelič, een unieke kans om “de grootste Chopin-vertolker van deze tijd” live te zien in Chopins *Tweede Pianoconcert* samen met het Nederlands Kamerorkest. Ook brengt het orkest *Symfonie nr. 40* van Mozart en muziek uit de opera *Idomeneo*. Op het lijf geschreven voor het orkest dat zich heeft gespecialiseerd in zowel Mozart als opera. Mis het niet!

Nederlands Kamerorkest
Gordan Nikolić, leiding & viool
Ivo Pogorelič, piano

wo 25 november, 20:15

Amare Den Haag

vr 27 november, 20:00

Concertzaal Tilburg

za 28 november, 20:15

Het Concertgebouw

zo 29 november, 14:15

TivoliVredenburg Utrecht

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief

Altijd weten wat er speelt? Schrijf je in voor de nieuwsbrief van het Nederlands Kamerorkest en het Nederlands Philharmonisch. Hoor als eerste over concerttips, achtergrondinterviews, speciale producties en nieuwe concerten. Scan de QR-code om je aan te melden.

 NEDERLANDS
KAMERORKEST

Celloconcert nr. 1

SJOSTAKOVITSJ BEEETHOVEN

Symfonie nr. 8

Gordan Nikolić
leiding & viool

Truls Mørk
cello

must hear

Yakult

orkest.nl

PROGRAMMA

Gustav Mahler (1860 - 1911)
Blumine (1884-88)

Andante con moto

Dmitri Sjostakovitsj (1906 - 1975)
Celloconcert nr. 1 in Es, op. 107 (1959)

Allegretto

Moderato

Cadenza

Allegro con moto

Pauze

Ludwig van Beethoven (1770 - 1827)
Symfonie nr. 8 in F, op. 93 (1812)

Allegro vivace e con brio

Allegretto scherzando

Tempo di Menuetto

Allegro vivace

NEDERLANDS KAMERORKEST

Gordan Nikolić, leiding & viool

Truls Mørk, cello

do 15 oktober, 20:15
Theater De Vest, Alkmaar

za 17 oktober, 20:15
serie *Klassieke Meesterwerken*
zo 18 oktober, 14:15
Het Concertgebouw

Duur concert: ca. 100 minuten

VOORPROGRAMMA

NPO Klassiek-presentator
Ab Nieuwdorp leidt het concert in.
do 15 oktober, 19:40 - 20:00
in de Pleinzaal
zo 18 oktober, 13:40 - 14:00
in de Spiegelzaal

Symfonische reuzen in subtiele uitvoering

Truls Mørk maakte in de loop van zijn carrière twee fenomenale opnames van de twee celloconcerten van Sjostakovitsj, waarvan hij het *Tweede* uitvoerde met het Nederlands Philharmonisch in 2019. Voor zijn debuut bij het Nederlands Kamerorkest speelt de Noorse cellist het *Eerste celloconcert*, direct herkenbaar aan de markante openingsmelodie. Daarnaast klinken twee relatief klein bezette orkestwerken van twee symfonische reuzen: Mahlers dromerige *Blumine* en Beethovens verrassend vrolijke *Achtste symfonie*.

Mahler: Blumine

Gustav Mahler is vooral bekend om zijn imposante symfonieën voor grote orkesten. Toch wisselde Mahler zijn massale muziek ook af met meer intieme muziek, die daarmee ook geschikt is voor (kleinere) kamerorkesten. *Blumine* is daar een voorbeeld van. Mahler schreef deze muziek oorspronkelijk als een liefdesserenade bij maanlicht, onderdeel van de toneelmuziek bij Victor von Scheffels heldendicht *Der Trompeter von Säckingen*. Later gebruikte hij *Blumine* als tweede deel van zijn *Eerste symfonie*, maar na de derde uitvoering in 1894 schrapte hij het hele deel, dat vanaf dat moment niet meer te horen was in deze symfonie. Helaas weten we niet zeker waarom Mahler uiteindelijk koos voor een vierdelige symfonie, zónder *Blumine*. Pas in 1966 werd dit geschrapte deel herontdekt in de bibliotheek van Yale University, in een manuscript van de oorspronkelijke vijfdelige versie van Mahlers *Eerste symfonie*.

Sjostakovitsj: Eerste celloconcert

De Russische componist Dmitri Sjostakovitsj, vooral bekend dankzij zijn indrukwekkende symfonieën en strijkkwartetten, schreef ook twee celloconcerten, beide opgedragen aan zijn goede vriend, de legendarische cellist Mstislav Rostropovitsj (1927-2007). Rostropovitsj droomde ervan ooit een celloconcert van Sjostakovitsj in première te brengen, maar kreeg van Nina, de vrouw van de componist, een kort maar doeltreffend advies: vraag er vooral niet naar. Gelukkig kwam Sjostakovitsj zelf op het idee, en in de zomer van 1959 speelde hij het

nieuwe concert voor op de piano, waarna hij – haast verlegen – vroeg of hij het aan Rostropovitsj mocht opdragen. Sjostakovitsj was vervolgens onder de indruk van hoe snel Rostropovitsj de solopartij instudeerde en hoe goed hij de essentie ervan had begrepen. Zeven jaar later, in 1966, droeg Sjostakovitsj ook zijn Tweede celloconcert aan Rostropovitsj op, een aanmerkelijk soberder en introverter werk.

Het *Eerste celloconcert* valt meteen met de deur in huis: de solist zet in met een herkenbaar deuntje dat steeds terugkomt en waarin Sjostakovitsj als muzikaal grapje de letters van zijn naam heeft verstoppt. De melodie bestaat uit vier noten die – weliswaar in een andere volgorde – verwijzen naar de Duitse spelling van Sjostakovitsj' naam: DSCH. Een soort nerdy muzikale handtekening dus! Het eerste deel klinkt scherp en onrustig, met een dreigende ondertoon en momenten waarop de muziek bijna hysterisch wordt. Daartegenover staat het tweede deel, het Moderato: een rustig, zangerig en geheimzinnig deel, waarin de hoorn een opvallende rol speelt. Daarna volgt een lange solo voor de cello. Zo'n solo ('cadens') geeft de solist de ruimte om alleen te spelen. Bij Sjostakovitsj klinkt deze cadens niet zozeer als een demonstratie van technische virtuositeit, maar eerder als een ingehouden monoloog. Met de inzet van een paar felle akkoorden in de strijkers gaat de cadens naadloos over in het triomfantelijke en overweldigende slotdeel.

Beethoven: Achtste symfonie

Ludwig van Beethoven schreef zijn *Achtste symfonie* op een moment dat het leven hem niet meezat. Zijn roem in Wenen was onomstreden, maar de componist worstelde met gehoorproblemen, fysieke klachten en een sombere gemoedstoestand. Op advies van zijn artsen bracht hij de zomer van 1812 door in een kuuroord. In deze omstandigheden schreef de componist een symfonie die opvallend opgewekt van karakter is. In tegenstelling tot de heroïsche en monumentale toon van veel van zijn andere symfonieën (zoals zijn *Zevende* die hij in hetzelfde jaar had voltooid), toont Beethoven zich hier speels en op sommige momenten verrassend ingetogen. In zijn *Achtste symfonie* lijkt hij bewust terug te grijpen op de helderheid en elegantie van zijn voorgangers Joseph Haydn en Wolfgang Amadeus Mozart. Deze stijlkeuze

werd door het publiek destijds maar matig gewaardeerd, misschien omdat men juist grootsheid en dramatiek verwachtte – zeker tijdens de première, waar de Achtste op hetzelfde programma stond als de *Zevende symfonie*, die twee maanden eerder al enthousiast was onthaald.

Het eerste deel begint meteen, zonder lange inleiding. Een elegante melodie wordt gevolgd door een energiek en verrassend vervolg. Het tweede deel valt op door het strak tikkende ritme van de blazers. Dat wordt telkens op een speelse manier onderbroken door krachtige uitbarstingen van de strijkers. Op andere momenten spelen de violen juist prachtige melodieën die zo uit een opera van Gioachino Rossini lijken te komen. Opvallend is dat een traditioneel langzaam deel ontbreekt. Na het energieke tweede deel volgt een speels en verrassend menuet, een sierlijke dans uit de klassieke muziek. Daarin klinkt een contrasterend trio, een korter middendeel voor een kleinere bezetting, met bijzondere solo's voor hoorn en klarinet, begeleid door de cello's. Het slot is wervelend en levendig, vol onverwachte accenten. Beethovens serene *Achtste symfonie* vol humor en inventiviteit vormt zo een opvallend contrast, niet alleen met zijn *Zevende*, maar ook met het revolutionaire meesterwerk dat hierna nog zou volgen: zijn *Negende symfonie*.

Tekst: Noortje Zanen

Masterworks over Sjostakovitsj' Celloconcert

In de podcast Masterworks bespreekt Botte Jellema met musicoloog Kees Wisse per aflevering één groot muziekwerk uit de klassieke muziek. In deze Masterworks is dat Sjostakovitsj' *Celloconcert nr. 1*. De aflevering is te beluisteren in diverse podcastapps of via orkest.nl/sjostakovitsj-celloconcert.

Nederlands Kamerorkest

Het Nederlands Kamerorkest bestaat uit een groep gedreven musici die vol passie concerten geven op het hoogste niveau. Het orkest is al sinds 1955 te beluisteren op alle Nederlandse podia en maakte internationale tournees en opnames, de laatste twintig jaar met Gordan Nikolić als muzikaal leider. Het orkest blinkt uit in meesterwerken van Beethoven en Mozart, maar ook in Stravinsky, Ravel en de muziek van nu! Dit seizoen staan samenwerkingen op het programma met topartiesten als Ivo Pogorelić en Christian Tetzlaff. Met artistiek partner Cappella Amsterdam treedt het orkest ieder seizoen op. Bij De Nationale Opera is het orkest specialist in de klassieken van Mozart, Purcell en Gluck, maar ook in belcantorepertoire. Het orkest werkt samen met jonge componisten, en met jonge professionele zangers en jeugdkoren zoals het Nationaal Jeugdkoor en Nieuw Vocaal Amsterdam. De musici begeleiden ook afgestudeerde talenten binnen de Orkestacademie. Het Nederlands Kamerorkest is de motor achter SOUK, een Amsterdams festival met artiesten uit de Arabische wereld. Ieder seizoen sluit het orkest af met een avontuurlijk, actueel programma in Paradiso.

Gordan Nikolić, leiding & viool

Gordan Nikolić is sinds 2004 de concertmeester en muzikaal leider van het Nederlands Kamerorkest. Nikolić werd in 1968 in het huidige Servië geboren, begon op zijn zevende met vioolspelen en ging twee jaar later naar een internaat voor vioolles. Hij vervolgde zijn studie bij dirigent en violist Jean-Jacques Kantorow in Basel en noemt de legendarische dirigent Sir Colin Davis als grote inspirator. Onder Davis was Nikolić van 1997 tot 2017 concertmeester van het London Symphony Orchestra. Nikolić staat niet als dirigent voor het Nederlands Kamerorkest, maar voert vanaf de eerste lessenaar de musici aan. Hierbij streeft hij ernaar dat elke musicus zijn of haar eigen muzikale visie naar voren kan brengen. Nikolić wordt veel gevraagd als muzikaal leider bij internationale gezelschappen. Daarnaast is Nikolić docent aan het Conservatoire de Paris, de Hochschule für Musik in Saarbrücken en Codarts in Rotterdam. In 2025 vierde Gordan Nikolić zijn twintigjarig jubileum als muzikaal leider.

Truls Mørk, cello

Truls Mørk geldt dankzij zijn meeslepende uitvoeringen, waarin intense expressiviteit, integriteit en gratie samenkomen, als een van de meest vooraanstaande cellisten van onze tijd. Hij treedt op met gerenommeerde orkesten als de Berliner Philharmoniker, het Koninklijk Concertgebouworkest, de Münchner Philharmoniker en het Gewandhausorchester Leipzig. In Noord-Amerika speelde hij onder meer met de New York Philharmonic, het Boston Symphony Orchestra en de Los Angeles Philharmonic. Hij werkte samen met dirigenten als Esa-Pekka Salonen, Paavo Järvi, Klaus Mäkelä, Sir Simon Rattle en Kent Nagano. Als groot pleitbezorger van hedendaagse muziek heeft Mørk meer dan dertig premières verzorgd. Ook oogstte hij veel succes met uitvoeringen van het celloconcert van Esa-Pekka Salonen, onder leiding van de componist zelf. Mørk heeft een indrukwekkende discografie opgebouwd met opnamen van talrijke grote celloconcerten voor labels als Virgin Classics, Deutsche Grammophon en Chandos. Veel van zijn opnamen zijn bekroond met internationale prijzen.

Klassieke muziek voor iedereen. Maak jij het mogelijk?

Bij ons krijgt iedereen de kans om te ervaren wat klassieke muziek met je doet. We verwelkomen jaarlijks duizenden kinderen, leiden getalenteerde dirigenten en orkestmusici op en spelen niet alleen op de prestigieuze podia van Het Concertgebouw en De Nationale Opera, maar ook voor buurtbewoners in onze eigen NedPhO-Koepel, in poptempel Paradiso en met kleine ensembles in zieken- en verzorgingshuizen. Geniet je van onze concerten en gun je dit iedereen? Kijk op [orkest.nl/steun](https://www.orkest.nl/steun) wat je als vriend of donateur kunt doen.

